

Egy kiállítás képei

Az utazás előtti nap tudtam, hogy holnap is ugyanitt leszek. A kiállításon fogok merengeni, nem jutok egy lépéssel sem távolabb ettől a helytől. Így is történt: tekintetünkkel a terem közepén kifeszített függőhídról lövöldöztünk a képek felé. Apám a híd túlsó oldalán állt. Ahogy haladtunk egyik képről a másikra, egyre inkább megközelítettük őt. Nem akartam odanézni, és minden ecsetvonásban az ő jelenlétét éreztem.

A képen, amit épp figyeltem, egy nő száll ki egy hatvanas évekbeli autóból a hotel előtt, fél arcát eltakaró napszemüveg, de rögtön le is veszi, igyekszik befelé az előtérbe, a csomagjai után. A járókelők az utcáról utána. Mikor belép a forgóajtón, ugyanazzal a körrel megy is kifelé, meglátott valamit. Akkor már nyomában volt az, amit meglátott. A nő feltekeri a hangerőt, felemeli a telefont, megnyitja a csapot, felír egy telefonszámot, lekési a vonatot, kiakaszt egy vállfát, cserbenhagyja üldözőjét, letörli a sarat, amit üldözője kabátján *talál*.

Minden centiméter, amivel apámhoz közeledek, fekete bogárrá válik, szétszalad a padlón, elszaporodik, feketéllik tőle a padló, és a nézelődőkre rohannak, belepik, eltemetik, eltüntetik őket – annyira, hogy a teremben csak apám és én maradunk, de akkor már ő áll a festmények előtt, és én vagyok a festmény. Ő áll a függőhídkijáráthoz közelebb, engem körbevesznek az üvegajtók, ő áll a kijáráthoz közel, és engem nem vesz körbe semmi, nem takar el a forgóajtó, nem állok semmi védelmében.

Mikor hazaérek, azt látom, hogy az ajtó be van törve, és sáros cipőnyomok vezetnek

a gondolataimba.

Beizzítottam a kávéfőzőt, elvettem magam a díványon, megegyeztünk, hogy ma én alszok a díványon, ő a hálószobában.

A hálóban még érződött a füst, tehát nemrég ment el.

A hotelszoba világos volt. Kis szoba, de méreteihez képest sok üres tér, egyszerű berendezés, fehér-kék csíkos huzatok.

Barna válltászkákban kaptuk meg a szállítmányt.

– Fegyverek is vannak – mondták. – Meg répás kalács. A nagy speci-
alitása. Az útra.

Az utat vonattal tettük meg. A szomszéd kupéból áthívtam két vidámkodó lányt, nemi kapcsolat kialakításának reményében, de elképzeléseimmel ellentétben lassú, fájdalmas beszélgetésbe elegyedtünk. Elmondták, hova utaznak, honnan jöttek, milyen környéken laknak – az egyikük nemrég költözött, és kiszáradt fákkal rendezte be az új lakását – olyan, mint egy falak közé telepített, téli álmat alvó lombhullató erdő. Ahogy beszélt, mintha a szája külön mozgott volna a szövegtől, mintha a szájmozgásához képest késne a hangja, máskor meg mintha előbb mosolygott volna rám. Mielőtt felszálltunk a vonatra, mintha félpercenként nyúlt volna az arcához: hirtelen mozdulatok az arca felé, aztán csak hozzáért, és tette vissza kezét a helyére. Azt gondoltam, ez az a lány, akinek a hőmbert építettem, és éveken át – nyarakon át mélyhűtőben tartottam. Neki építettem, mikor még nem ismertem – nem tudtam, hogy lesz ő. Hogy jönni fog. Mikor még semmilyennek se képzeltem.

Figyelmeztetett, hogy a sok álmodozás szelíddé tesz. Hogy lehet ezután akármit is mondani? Ezek a szavak időtlen márványszoborrá gyúrták össze a levegőt, melyen átvillantak – többé nem akartam mást hallani –, nem akartam meghallani a vonat hangjait, az elsuhanó faágak suhanását. Minden válasz lepattant volna, jelentéktelenné vált volna. Minden úgy maradt, és a szavai töltötték be a levegőt a nyelvem és a szájpadlásom közt, a levegőt közöttünk, a levegőt a faágak és a vonatablak közt.

Ha semmi sem az, aminek látszik, akkor ki tudok menni az udvarra anélkül, hogy a többiek meglátnának – anélkül, hogy átmennék az előszobán.

Apám nem rám nézett, csak a galléromra. Tekintetem a zsebre dugott kezéről a nő kezére ugrott, aki a képekről beszélt. Épp a tárgyalt képen láttam meg apámat. Annak kellett volna történnie, hogy mond valamit, számon kér, de a némasága és a galléromra szegezett figyelme kérte számon tőlem, hogy miért mi vagyunk kiakasztva a falakra, és a képek sétálgatnak

körülöttünk, mérlegelnek, megnéznék közelebbről, suttognak rólunk, és miért nem mi sétálgatunk a képek előtt, és tesszük velük ugyanezt. Apám homlokán minden ránc egy festmény. Sorokba rendeztek minket, és elvittek falujukba – bemutatni azt a színt, amely mindegyikük lelke mélyén megvan. A nyolcadik emeleten csempe helyett fahídra léptünk, a hidát vezetett a folyón, amely a kilencediken eredt. A falut beködösödött üveglapok vették körül, vonalak úsztak a levegőben, meg lehetett őket érinteni, el lehetett őket húzni, görbét egyenessé változtatni. Kétoldalt formák, minták egy lépcsőről, felhőről, sarokba hányt asztallapok, falnak döntött napraforgóföldek, patak partján ruhákat mosó lányok, asszonyok. Napkelte reggelire. Tejfölt mártogató pálcikaemberek. Ahogy az előljárához közeledtünk, íróasztalok haladtak el mellettünk. Eljött az ősz, és percek alatt elsárgult levelekkel festette át az asztalok világosbarnáját.

– Ne gondolkodj annyit rajtam – gondoltam oda apámnak.

A kerítés tüze elért hozzánk. Selyemmel bélelt kanárik röppentek el a tövéből – locsolókannák menekültek a biztos pusztulásba – a vaníliahíd felé, ahova a felriadt kisfiúk futottak, mikor befejezték a házi feladatukat.

Minden a terv szerint ment, a vonat időben érkezett, mentem egyenesen a kiállítóterembe, ahol a tervek szerint majd átadom a táskát. A pályaudvar ablakairól lehulló galambok az idén érnek útjuk feléhez. Ebben az évben olyan árnyékokat vetnek a falakra, amelyek feledtetik, hogy vasútállomáson vagyunk, és felidézik, hogy tavaly ilyenkor még vasútállomás volt a vasútállomás, reggel a reggel, porfelhő a porfelhő.

A képek kerek szemmel meredtek a nézelődőkre. Farkasszemet néztek. Én tükör vagyok, és ami rajtam van, az te vagy. Békét is köthetünk. Én nem maszatom tovább rajtad a színeket, te nem nézel többé rám. Én nem festek rád több árnyékot, te nem veszel ki többé a dobozból. Ott felejtessz a kikötőben, még a ház előtti parkból is küldesz képeslapot, percek alatt nézed a fogkefém, a lepedő gyűrődéseit fested le minden reggel.

Apám az ajtónak támasztotta szemöldökét. Az egyik képen munkásféle ember markol bele a szemetesbe – kiemeli – görnyedt háta elől nem palackok, összegyűrt, megkeményedett papírszembkendők hullanak szét a földre, hanem galambok röppennek szét az ég felé. A porszemek a korlátton porszemek voltak a korlátton. Mi lenne, ha én a korlátnak támasztanám a szemöldökömet? Galambok szálltak fel az alsó szintről, kislány etette őket pattogatott kukoricával.